

gratitude to all project's participants, especially to West-European coordinators – Professor Hans Essmann (Germany), Professor Noel Lust (Belgium), Doctor Davide Pattenella (Italia).

It should be added, that European Educational Foundation not occasionally selected the USUFWT as co-partner for this full-scale, one of the biggest by financing, ecological-economic project. There was a powerful reason.

Authoritative ecological-economic scientific school has been formed in Ukrainian State University of Forestry and Wood Technology in former time. It should be noted that five doctoral and more than 20 Ph.D. dissertations on ecological-economic problems have been defended there. A lot of Ph.D. students on these problems have been qualified also in Institute of Regional Researches of Ukrainian NAS, Ivan Franko Lviv National University and other Lviv research and highest education institutions.

At present time Lviv ecological-economic scientific school is recognized as one of the most powerful not only in Ukraine but far over its boundaries. By the way, this fact is reminded by Doctor of Economics, Member of Ukrainian Academy of Agricultural Sciences, Ex-Vice-Prime Minister of Ukraine Gladij M. V. in his article "Ecologization of Economy in Transition as actual problem of contemporaneity", being published in this "Naukovyj Visnyk".

Ecological-Economic Doctrine, along with its bearing system of fraternities and magazines, is getting nowadays the attributes of professionalized scientific discipline and wide dissemination around the globe. Unprofessional-amateur of former time, who we all have been in past, since nobody has been qualified in Ecological Economics, is gradually making way to professional ecologist-economist. Professionalized science, as it is known, generates its own impetus, and an influence of internal factors is limited by "cover" and doesn't reach a "core" of discipline.

Indeed, Ecological-Economic Doctrine has not been formed finally as professionalized science. Nowadays it is in an embryonic state, its "cover" and "core" are still undivided. But there is nothing strange here, as far as Economics in general has begun its professionalization just only in the last quarter of XIX century, as it is stated by famous specialist in history of economic thought M. Blaug (see: Mark Blaug. *Economic Theory in Retrospect*. Fourth Edition. Cambridge University Press, 1984, p. 287). And at that time there was a long way for its make as deeply professionalized scientific discipline. It is easy to understand that Ecological-Economic Doctrine, which started to professionalized itself in the last quarter of XX century, that is one hundred years later, has to pass still long way towards perfection and transformation into real deeply professional scientific discipline.

We hope, that the materials of this "Naukovyj Visnyk" will become one of the small steps on the long way towards proper professionalization of Ecological-Economic Doctrine.

Finally, we would like to express our sincere gratitude to Dr. D. Bengston (USA), who kindly agreed to edit articles in English.

**Yuriy Tunytsya – Doctor of Economics, Professor,
Honoured Doer of Science and Technics of Ukraine**

1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО ВЧЕННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ПОЛІТИКУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

УДК 338.82

М.В. Гладій¹, д.е.н. – м. Львів

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОСТІ

Розглядається проблема екологізації національної економіки в контексті створення міжнародного правового акта екологічної безпеки планети. Наголошується на необхідності включення екологічного імперативу у всі ланки господарського механізму, що дозволить прискорити економічні реформи на засадах сталого розвитку.

В основу концепції сталого розвитку, яка була прийнята усіма країнами – членами ООН у 1992 р. в Ріо-де-Жанейро, покладено еколого-економічне вчення про органічну єдність екологічної (природної) та економічної (господарської) систем. Саме на постулатах цього вчення повинна базуватися життєздатна економічна політика кожної держави.

Якщо говорити про сучасну Україну з її перехідною економікою, то в умовах ринкових відносин держава не повинна розплачуватися з бюджету за анти-екологічну діяльність підприємств. Це мусять глибоко усвідомити усі національні економічні структури, в тому числі приватні і, тим більше, підприємства з іноземними інвестиціями. Треба скорочувати експорт круглого лісу та іншої сировини, що дозволить збільшити кількість робочих місць і підвищити ефективність зовнішньоекономічної діяльності.

Завдання полягає у суворому дотриманні екологічних вимог безпосередньо в процесі самої виробничо-господарської діяльності з тим, щоб не витратити зайвих коштів на погашення її негативних екологічних наслідків. Екологізація економіки є необхідною передумовою превентивного захисту природного життєвого довкілля, фактором економії коштів на охорону природи і попередження суттєвих втрат внаслідок деградації довкілля та виснаження природних ресурсів. Екологізація економіки дозволить уникати суттєвих витрат на ліквідацію наслідків дуже поширених сьогодні надзвичайних екологічних ситуацій, таких як повені, зсуви, надмірне забруднення довкілля тощо. Еколого-економічні підходи в оцінці результатів виробничої діяльності як у промисловості, так і в аграрному секторі економіки в кінцевому підсумку дозволять подолати бідність і забезпечити достойний рівень життя людей.

Слід погодитися з думкою проф. Ю.Ю. Туниць, що людство прагне досягти сталого розвитку, повинно відмовитися від традиційного економічного мислення XX століття і піднятися на вищий рівень нового еколого-економічного мислення. Принципи сталого розвитку спроможні реалізувати лише економісти-екологи та екологічно мислячі фахівці всіх інших галузей знань.

¹ Голова Львівської облдержадміністрації, член-кореспондент Української Аграрної академії наук

У львівських вузах та науково-дослідних інститутах сформувалася потужна еколого-економічна школа. Львівські вчені мають достатній досвід, яким варто поділитися зі своїми зарубіжними колегами. Це особливо важливо сьогодні, коли йде активна підготовка до самміту Землі "Ріо+10", який відбудеться у 2002 р. в Південній Африці.

Зараз усі країни світу здійснюють аналіз та оцінку прогресу, якого досягнуто в питаннях сталого розвитку за десять років з часу проведення Конференції ООН з довкілля і розвитку "Ріо-92" з тим, щоб винести існуючі проблеми для обговорення на самміт Землі "Ріо+10".

Україна приділяє важливу увагу еколого-економічним проблемам сталого розвитку. Президент України Л.Д.Кучма, ще будучи Прем'єр-міністром, писав, що "економічна реформа і здійснювана структурна перебудова народного господарства відповідатимуть інтересам народу лише при здійсненні ефективної екологічної політики. При цьому екологізація економіки не може звужуватися до тих чи інших заходів боротьби із забрудненням... Повітря, воду, ґрунти, інші багатства нашої землі необхідно розглядати як національні економічні ресурси, що використовуються в процесі виробництва і мають певну вартість, яка повинна належним чином відшкодовуватися. Лише при такому підході політика структурної перебудови економіки орієнтуватиметься на комплексний критерій еколого-економічної ефективності виробництва, який забезпечить стабільне зниження енерго- та ресурсоспоживання на одиницю валового національного продукту або національного доходу. Таким чином, екологічні імперативи повинні бути включені в усі ланки нового господарського механізму та систему прийняття управлінських рішень". (Див. "Робітничая газета", 1993, 12 лютого).

У своєму виступі на 19-й спеціальній сесії Генеральної Асамблеї ООН у 1997 р. (самміт Землі "Ріо+5") Л.Д. Кучма наголошував: "екологічна складова національної безпеки перетворюється на один з домінуючих чинників внутрішньої та зовнішньої політики Української держави. Відповідно ж до цього спрямовуємо свої зусилля на реальну інтеграцію природоохоронної політики до стратегії соціально-економічного розвитку" (див. "Урядовий кур'єр", 1997, 26 червня). У цьому ж виступі Президент України заявив про необхідність "...починати розробку глобального міжнародно-правового акта, покликаного гарантувати екологічну безпеку усіх країн світу. Такого акта, який визначав би допустимі норми екологічної поведінки усіх держав в інтересах виживання і процвітання цивілізації у XXI столітті". До цієї ідеї Президент України повернувся ще раз у "Зверненні з нагоди закриття Чорнобильської атомної електростанції 15 грудня 2000 року".

Серед проблем, які розглядалися на міжнародній науковій конференції "Еколого-економічне вчення: витоки, проблеми, перспективи" у Львові, 20-22 вересня 2001 р., був розглянутий і цей аспект і висловлено підтримку ідеї Президента України щодо створення Екологічної Конституції Землі та органів контролю за дотриманням її норм. Лише при широкій підтримці міжнародної спільноти це питання може бути включено до порядку денного самміту Землі "Ріо+10" у 2002 р.

На підставі сказаного можна зробити висновок, що екологізація економіки є одним із важливих факторів переходу України на шлях сталого розвитку.

THE ECONOMY IN TRANSITION ECOLOGIZATION AS ACTUAL PROBLEM OF PRESENT-DAY

The problem of national economy ecologization is considered within context of International Legal Act of Earth Ecological Safety creation. Is stressed the necessity of ecological imperative including into all levels of economy mechanism, that allow to make faster an economic reforms on the basis of sustainable development.

On the basis of Sustainable development concept, which was accepted by all countries-members of UNO at 1992 in Rio-de-Janeiro, there is an Ecological-Economic Doctrine about community of ecological (natural) and economic (economic) systems. In particular on this Doctrine' postulates the viable economic policy of every country should grounded on.

If to talk about contemporary Ukraine with its economy in transition, it has to be noted that in conditions of market economy the State is not obliged to pay from budget compensatory payments for destructive environmental activities of enterprises.

It has to kept in mind by all national industry structures, including private and, more over, by ones with foreign investments. We have to reduce export of round wood and other raw materials, that allow to increase employment and to raise effectiveness of international economic activities.

The task is in the strict conformation to ecological requirements directly in production-economic activity in the aim not to spend redundant financial sources for paying off its negative environmental effects.

Economy "ecologization" is urgent precondition for environment preventive protection, factor for costs saving for nature protection and considerable loses prevention in consequence of environment degradation and natural resources exhaustion.

Economy ecologization would allow to avoid serious loses on liquidation the consequences of quite often nowadays extreme ecological situations results, such as flood, land slides, redundant environmental pollution etc. Ecological-economic approaches for production results evaluation both at industry and in agricultural sector of economy finally allow to come over poverty and to maintain adequate level of people life.

The important truth is that if humanity really efforts to reach sustainable development, that is foreseen by adopted in Rio-de-Janeiro "Agenda 2000", then it has to reject traditional economic mentality of XX century and go up on higher level of new ecological-economic thinking.

Sustainable development principles could be realized only by environmental economists and specialists from all other fields of knowledge with environmentally friendly thinking.

At Lviv high education institutions and scientific-research institutes the strong ecological-economic school was formed. Lviv scientists have profound experience which could be shared with foreign colleagues. It is especially important today, when the preparation for Earth Summit "Rio+10" is going on, which will take place in 2002 at South Africa.

Today all countries of the world are doing analysis and evaluation of the progress achieved in the aspect of sustainable development during 10 years from time of UNO Conference on environment and development "Rio-92" to bring the existing problems for open discussion on Earth Summit "Rio-92".

¹ Chief of Lviv' Regional State Administration, Member of Ukrainian Academy of Agricultural Science

Ukraine is paying significant attention to problems of sustainable development.

President of Ukraine L.D. Kuchma, being a prime-Minister, was writing, that "Economic reform and structure reconstruction of national economy will correspond with people interests only when an effective ecological policy takes place.

I this case the economy ecologization can't be compressed to some measures of pollution restriction... Air, water, soil, other values of our Earth it is necessary to consider as national economic resources, which are used in production process and have some value, which should be reimburse in proper way.

Only under such approach the policy of economy structural reconstruction will be oriented towards complex criteria of production ecological-economic effectiveness, which will maintain sustain reduction of energetic and resource consumption per unit of gross national product or national revenue.

Thus, ecological imperatives should be included into all levels of new economic mechanism and system of management decisions adoption". (See "Robitnycha gazeta", 1993, February, 12).

During speech on special session of UNO General Assembly in 1997 (Earth Summit "Rio+5") Kuchma L.D. stressed: "ecological element of national security becomes one of dominating features of internal and external policy of Ukrainian State.

According to this we direct our endeavors toward real integration of nature protection policy into social-economic development strategy (See "Urjadovyy Kur'yer", 1997, June 26). In this speech President of Ukraine declared the necessity to "... begin the elaboration of Global International Legal Act, which aim to guarantee ecological safety of all countries of the world. It has to be such Act, which will determine allowable norms of environmental behavior of all states for nation survival and prosperity in XXI century". President of Ukraine has returned to this idea again in "Appeal on the occasion of Chernobyl Nuclear Power Station closure, December 15, 2000".

Among problems which were considered at International Scientific Conference "Ecological-Economic Doctrine: Origins, Problems, Perspective" in Lviv, September 20-22, 2001 this aspect was considered and was announce a support of President' idea concerning creation of Earth Ecological Constitution and control bodies.

Only under strong support from international community this issue could be included into Agenda of Earth Summit "Rio+10" in 2002.

On the basis of mentioned above we can make an conclusion, that economy ecologization is one of the important factors for Ukraine transition towards sustainable development.

Prof., Dr. Yuriy Tunytsya – USUFWT

FUNDAMENTALS OF THE ECOLOGICAL-ECONOMIC DOCTRINE

Ecological-Economic Doctrine (EED) is a relatively new educational discipline, which studies the cause-consequence relations and interdependence between economic and ecological systems. By applying the methods of natural, engineering and social sciences EED attempts to find the interconnection between these sciences and the human intellectual ability to ensure sustainable development.

Проф. Ю.Ю. Туниця, д.е.н. – УкрДЛТУ

Основи еколого-економічного вчення

Еколого-економічне вчення (ЕЕВ) є відносно новою навчальною дисципліною, що вивчає причинно-наслідкові взаємозв'язки і залежності між економічною і екологічною системами. Шляхом застосування методів природничих, технічних і соціальних наук ЕЕВ досліджує взаємозв'язок між цими дисциплінами і людською інтелектуальною спроможністю забезпечити сталий розвиток.

Introduction

The global economic – ecological situation requires serious changes to be made in all spheres of human activity. If these changes are to be accelerated in proper direction, the changes in economic theory and education must occur in advance, for only science and education can influence public opinion and practice.

It is well known that economic theory became an independent branch of research only in the 17th century. Theretofore all economic discussions were ad hoc and non-systematic. Economic activity was not seen as an independent sphere of activity (Mark Blaug, 1985) [1]. Final formation of economic science took place only at the end of the 19th and beginning of the 20th centuries.

The similar things are happening with the new science of the end of the 20th century – **Ecological-Economic Doctrine (EED)**. This science is at the beginning stage of its development.

On the one hand, it will not be fair to complain on the lack of research and publications in the sphere of **EED**. A large number of publications concerning this subject appeared both in the West and in transitional countries. Among others, in 1998 the First World Congress of Ecologists Economists took place in Venice and the Society of Ecologists Economists was organized in San Francisco. On the other hand, **EED** still has not turned into an integral part of economic theory, that has a negative influence on the solution of practical tasks in the preservation of the environment and *sustainable development*. In all economic theory textbooks environmental expenses and losses are treated as external factors in respect to economy and industrial activity, that contradicts the reality of our time.

The new economic theory of the 21st century must internalize the ecological imperative. The ecological requirements and unavoidable ecological limitations must transfix almost all aspects of the new economic theory.

Scientific-technological progress gives rise to both problems and opportunities. The problems are connected with the application of new methods of production, its influence both the environment and the quality and quantity of natural resources. The central problem in this context is the problem of preservation and improvement of the quality of environment, as well as the rational use, protection and regeneration of natural resources, as a basis for material production with the aim of *sustainable development*.